۶۷۸۳ شنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۳ ■ ۱ ذی‌الحجه ۱۴۴۵

روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران

جام جم

ویژه فرهنگ، هنر و رسانه

«جام جم» فیلم «منطقه کشتار: داخل غزه»

جدیدترین مستند درباره نسل‌کشی فلسطینیان را بررسی می‌کند

جنایت بدون روتوش

صفحه ۱۰

روایت کمدی سریال جدید شبکه ۳ سیما از دهه ۵۰

تبعیدی‌های دربندون

۶

گزارش میدانی «جام‌جم» از غفلت حضور صنعت کتاب، سینما و سریال‌سازی ایران در ترکیه

حاضر همیشه غایب

۸

در گفت‌وگوی «جام‌جم» با علیرضا پورقدیری هنرمند نقاش بررسی شد

هنرمند چگونه آینه خدانما می‌شود؟

۱۱

نگاه

براساس آمارهای خانه کتاب

گران شدن کتاب همچنان ادامه دارد

اطلاعات آماری که مؤسسه خانه کتاب و ادبیات ایران به صورت مرتب در سایت خود منتشر می‌کند، تصویری گویا از صنعت نشر ایران و وضعیت بازار کتاب است.

اردیبهشت یکی از مهم‌ترین ماه‌ها در بررسی وضعیت بازار کتاب ایران است چرا که این بازه زمانی با برگزاری نمایشگاه کتاب همزمان است و ناشران سعی می‌کنند در روزهای منتهی به نمایشگاه و حتی در جریان برگزاری آن، کتاب‌های تازه خود را به بازار بفرستند تا فرصت فروش آنها را در نمایشگاه از دست ندهند. بررسی آمار کتاب‌های منتشر شده در اردیبهشت سال جاری نشان می‌دهد، در این ماه نسبت به زمان مشابه در سال گذشته شاهد رشد ۲۲ درصدی تعداد عناوین منتشر شده بوده‌ایم. اردیبهشت امسال ۱۲ هزار و ۶۴۳ عنوان کتاب منتشر شده است، درحالی‌که در اردیبهشت پارسال ۱۰ هزار و ۳۶۱ عنوان کتاب منتشر شده است.

اما به نسبت رشد عناوین، شاهد رشد شمارگان کتاب‌ها نبوده‌ایم. شمارگان کتاب‌های منتشرشده اردیبهشت امسال ۱۰ میلیون و ۵۶۹ هزار و ۹۸ نسخه بوده است. درحالی که افزایش عناوین کتاب رشد ۲۲ درصدی داشته، شمارگان تنها ۱۷ نسخه افزایش یافته است. همچنین باید توجه داشت که از میان عناوین منتشر شده در اردیبهشت ماه، بیش از ۷۰ درصد آنها شامل ۹۱۲۱ عنوان تالیفی و حدود ۳۰ درصد شامل ۳۵۲۲ عنوان ترجمه بوده است.

اما اگر بخواهیم به بحث قیمت کتاب ورود و از این منظر آمارهای خانه کتاب را بررسی کنیم، شاهد آن خواهیم بود که روند گران شدن کتاب همچنان ادامه دارد و تدابیر دولت برای کاستن از این روند در عمل به نتیجه نرسیده است.

در اردیبهشت امسال ۱۴ میلیارد و ۵۸۴ میلیون و ۶۷۹ هزار و ۹۶۵ ریال کتاب فروخته شد. میانگین قیمت کتاب در این ماه به ۱۳۷ هزار تومان بود. اگر این عدد را با میانگین قیمت کتاب در بازه زمانی مشابه مقایسه کنیم، متوجه می‌شویم در این فاصله یک ساله قیمت کتاب حداقل ۲۳ درصد رشد داشته است.

از میان کتاب‌های منتشر شده، نشر کودک و نوجوان توانسته است از رقبای خود پیشی گیرد و با انتشار ۲۴۹۲ عنوان در صدر قرار دارد و پس از آن کتاب‌های با موضوع ادبیات با ۲۱۱۸ عنوان، کتاب‌های با موضوع علوم اجتماعی با ۱۳۵۷ عنوان و کتب کمک درسی با ۱۵۴۸ عنوان در رده‌های بعدی قرار دارند.

نکته مهم در این میان آن است که بدانیم ۴۰ درصد کتاب‌های منتشر شده در حوزه کودک و نوجوان، کتاب‌های ترجمه بوده که در مقایسه با آمار کلی کتاب‌های ترجمه‌ای، عدد قابل توجهی است. میزان بالای کتاب‌های ترجمه در حوزه کودک و نوجوان در سی‌وپنجمین نمایشگاه کتاب تهران نیز به خوبی مشهود بود و به نظر می‌رسد باید برای رفع این معضل چاره‌اندیشی کرد و دید راهکارهایی مانند برگزاری جشنواره ملی کتاب کودک و نوجوان می‌تواند در تشویق مؤلفان در این حوزه مؤثر باشد یا خیر.

گزارش

«جام جم» از بازداشت بشیر بی‌آزار در فرانسه گزارش می‌دهد

آزادی بیان به شیوه شانزلیزه

سپیده اشرفی
گروه رسانه

در روزهای گذشته خبری منتشر شد که همه آنهایی که اندک امیدی به آزادی بیان در غرب داشتند را ناامید کرد. در ادامه شعارهای متناقض غرب پیرامون آزادی بیان، یکی از فعالین رسانه‌ای ایران در فرانسه بازداشت شد تا مشخص شود که نسبت غرب و کشورهای اروپایی با مفهوم آزادی بیان، دورتر از همیشه است. بشیر بی‌آزار، فعال رسانه‌ای و مدیر سابق دفتر موسیقی و سرود سازمان صداوسیما که در فرانسه حضور داشت، توسط پلیس این کشور احضار و بدون ذکر دلیل و توضیح بازداشت شد. تاکنون دلیل بازداشت و محکومیت این فعال رسانه‌ای مشخص نشده اما به نظر می‌رسد به دلیل فعالیت‌های ضدصهیونیستی او در شبکه‌های مجازی این بازداشت رخ داده است. این فعال رسانه‌ای همچنین با انتشار مطالب مختلفی در فضای مجازی، تلاش بر افشاگری علیه رسانه‌های صهیونیستی فارسی زبان نیز کرده است. بشیر بی‌آزار در آخرین پست خود در فضای مجازی این‌گونه نوشته بود: «هفته گذشته فرصتی پیش آمد تا در نشستی در سازمان ملل، درباره تحریم‌های ایران، جنایات اسرائیل و بی خاصیتی سازمان ملل صحبت کنم و جالب این‌که هر سخنرانی بیشتر علیه اسرائیل حرف می‌زد، بیشتر توسط حضار تشویق می‌شد. صهیونیست‌ها، هیچ‌گاه تا این حد تنها، منفور، شکست‌خورده و ذلیل نبوده‌اند.»

در همین رابطه معاون امور امور بین‌الملل قوه قضاییه و دبیر ستاد حقوق بشر، بر پیگیری وضعیت بشیر بی‌آزار در فرانسه تاکید کرد. کاظم غریب‌آبادی با انتشار پیامی در رسانه اجتماعی ایکس، درخصوص آخرین وضعیت بشیر بی‌آزار نوشت: «دادگاه فرانسه به جای اجرای عدالت، می‌خواهد بشیر بی‌آزار را برخلاف ژست حقوق‌بشری خود و با سلب حق آزادی بیان و ابراز عقیده او، دیپورت کند و فعلا وی را در بازداشت نگه داشته است. تلاش‌ها برای آزادی فوری و پیگیری حقوق این شهروند ایرانی ادامه دارد».

سرپرست وزارت خارجه ایران هم در رایزنی تلفنی با سفیر ایران در پاریس بر اهمیت تداوم پیگیری همه‌جانبه سفارت از مراجع ذیربط دولت فرانسه و ارائه حمایت حقوقی و کنسولی لازم به‌منظور آزادی هرچه سریع‌تر این شهروند ایرانی تاکید کرد.

علی باقری در تماس تلفنی با محمد امین‌نژاد، سفیر جمهوری اسلامی ایران در پاریس، آخرین وضعیت بشیر بی‌آزار، شهروند ایرانی بازداشت‌شده توسط پلیس فرانسه را مورد پیگیری قرار داد. باقری در این گفت‌وگوی تلفنی پس از شنیدن گزارش سفیر ایران، درخصوص آخرین وضعیت این شهروند ایرانی و نیز وضعیت خانواده او، از تلاش‌ها و پیگیری‌های سفارت در پاریس تشکر و در ادامه توصیه‌های لازم برای اهتمام ویژه به حقوق شهروندان ایرانی در فرانسه را ارائه کرد.

باقری بر اهمیت تداوم پیگیری همه‌جانبه سفارت کشورمان از مراجع ذی‌ربط دولت فرانسه و ارائه حمایت حقوقی و کنسولی لازم به‌منظور آزادی هرچه سریع‌تر این شهروند و بازگشت وی به کانون خانواده‌اش تاکید کرد. سرپرست وزارت خارجه حمایت از حقوق شهروندان ایرانی خارج از کشور را از وظایف ذاتی و دارای اولویت دستگاه دیپلماسی دانست و گفت وزارت خارجه در انجام حمایت‌های کنسولی، حقوقی و سیاسی از شهروندان ایرانی در هرجای جهان که نیازمند چنین حمایت‌هایی باشند، دریغ نخواهد کرد.

همچنین ناصر کنعانی، سخنگوی وزارت خارجه، درپی انتشار خبر مربوط به دستگیری بشیر بی‌آزار، تبعه ایرانی توسط پلیس فرانسه، اظهار کرد: «وزارت خارجه در راستای مسئولیت ذاتی و اهتمام جدی خود نسبت به حمایت از اتباع ایرانی، بلافاصله پس از اطلاع، پیگیری و رعایت حقوق این شهروند و آزادی هرچه سریع‌تر وی را در پاریس و تهران در دستور کار خود قرار داده و پیگیری‌ها و اقدامات لازم تا حصول نتیجه مورد انتظار ادامه خواهد داشت.»

البته این اولین بار نیست که صدای رسانه‌ها و فعالان ایرانی سرکوب می‌شود. در سوم آوریل ۲۰۱۲، کمپانی تنظیم مقررات رسانه‌ای «BLM» در مونیخ آلمان اعلام کرد که پرس‌تی‌وی را از ماهواره «SES Astra» حذف می‌کند، زیرا ظاهرا مجوز پخش در اروپا را ندارد. در نوامبر ۲۰۱۲ هم، شرکت هنگ‌کنگی «AsiaSat» پخش چندین شبکه ایرانی را در شرق آسیا قطع کرد و در اکتبر ۲۰۱۲ یوتل‌ست و اینتل‌ست پخش چندین شبکه ماهواره‌ای ایرانی را متوقف کردند. اگرچه صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران پس از انعقاد قراردادهایی با شرکت‌های کوچک‌تر موفق به از سرگیری پخش شد. از طرف دیگر، شبکه انگلیسی‌زبان پرس‌تی‌وی در بریتانیا و پس از لغو مجوز رسمی رسانه آفکام به دلیل آنچه نقض قوانین رسانه‌ای اعلام شده، از ژوئن ۲۰۱۳ قطع شده است و در همان سال، پس از اعلام تحریم‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا علیه صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران، پخش آن در آمریکای شمالی نیز متوقف شد.

دیدگاه

کدام آزادی؟ کدام حقوق بشر؟!

فرشید شکیبا
فعال رسانه‌ای

بشیر بی‌آزار برای اهالی رسانه و بسیاری از مردم، نام آشنایی است. بسیاری از مردم نوشته‌ها و مطالب او را در شبکه‌های مختلف اجتماعی دیده یا خوانده‌اند. یکی از نوشته‌های بشیر که در پی نسل‌کشی رژیم غاصب اسرائیل دست به دست شد، این بود: قانون، اخلاق، عرف، خط قرمز، دین، انسانیت، وجدان و در یک کلام، اصولا آیا چیزی مانده که حکومت بچه‌کش اسرائیل زیرپا نگذاشته باشد؟! پس از فراگیری اعتراض‌های متعدد و راهپیمایی‌های گسترده در کشورها علیه رژیم صهیونیستی و برخورد با اساتید دانشگاه‌ها و دانشجویان، رسانه‌ها و فعالان رسانه‌ای متعددی در جهان به این مهم پرداختند. این در حالی است که اعتراضات نه به پایه‌های حکومت‌شان و حتی نه به پایه‌های حکومت یک کشور هم‌پیمان آمریکا بلکه تنها به سیاست نسل‌کشی اسرائیل در غزه اعتراض دارند. اخیرا کنگره آمریکا لایحه‌ای با هدف تحریم دادگاه کیفری بین‌المللی (ICC) به دلیل پیگیری حکم بازداشت مقامات اسرائیلی تصویب کرد و براساس این لایحه مقامات دادگاه بین‌المللی لاهه از ورود به خاک آمریکا منع شده‌اند. آمریکا بر سر این عامل استعمار در غرب آسیا، تمام ارزش‌هایی که خود مدعی آن بود را زیرپا گذاشت. حقوق بشر هم برای اینها ابزار و مایه برتری جویی بود. حالا پس از این اتفاق‌ها، سراغ فعالان رسانه‌ای رفتند که نشان دهند آزادی بیانی وجود ندارد و هر آنچه که از نظر آمریکا و اسرائیل و هم‌پیمانان‌شان مورد توجه است، باید مطرح شود نه خلاف آن. بشیر بی‌آزار بعد از احضار توسط پلیس فرانسه، بدون ذکر دلیل و بدون توضیحی بازداشت شده است. بعد هم او را از شهر محل زندگی‌اش به زندان یک شهر دیگر بردند که سه ساعت با شهر محل زندگی فاصله دارد. در زندان هم ۱۰ صفحه عنوان اتهامی جلوی بشیر گذاشتند که یکی از یکی خنده‌دارتر و شگفت‌انگیزتر بود. کیفرخواست بیشتر شبیه یک بیانیه کینه‌توزانه یک فعال مجازی است. این همان سیستم قضایی عادلانه و حقوق بشر فرانسوی است که همیشه گوش عالم را با آن کر کرده بودند. بدون شک در این برهه حساس، دیپلماسی کشورمان باید نگاه ویژه و خاصی نسبت به این موضوع داشته باشد و ابعاد گوناگون آن را به طرق مختلف تبیین کند. از زمانی که خبر دستگیری بشیر، رسانه‌ای شد کمپین‌هایی در شبکه‌های اجتماعی شکل گرفت، که این موضوع مردمی و از سوی دوستداران و اهالی رسانه است اما لازم است که مسئولان نیز پیگیری فعالانه، مستمر و جدی برای آزادی بشیر بی‌آزار داشته باشند. حالا که برای همه روشن شد آزادی بیان در مهد آزادی بیان هم وجود ندارد و همه صرفا یک بازی است و حمایت از مظلوم جرم و حمایت از ظالم حقوق بشر محسوب می‌شود، رسانه‌های مختلف باید محتواهای مختلفی را در این خصوص تولید کنند و البته در حال حاضر مهم‌تر از همه اینها، آزادی بشیر است که امیدوارم با پیگیری‌های وزارت خارجه، قوه قضاییه، ستاد حقوق بشر و نهادها و افراد موثر به زودی خبر آزادی او را بشنویم.